

נשברה החזית האנטי־ישראלית באפריקה, חודשו היחסים עם מדינות רבות. ומדינות רבות נוספות באפריקה ובאירופה המזרחית עומדות לחדשם גם הן.

ברגע שתחליט ישראל שהיא רוצה בשלום עם הפלסטינים ושאר מדינות־ערב, יהיה הדין ברובה יותר קל, מפני שקאהיר מוכנה ומזוה מנה כמתוכנן, כמקשרת וכמקום־מפגש.

מורחק של 12 שנים די בו כדי לעי מוד על ההבדל. מצבה של ישראל של 1989 שונה לחלוטין ממצבה של ישראל 1977 — ולא במעט בזכותו של אנור אל־סאדאת.

מובן שכל הנפשות הפועלות פעלו על פי אינטרס.

חשוב להבין זאת: אנור אל־סאדאת לא היה בא לירושלים, אלמלא הובטח לו מראש כי ישראל תחזיר לו את סיני — עד המילימטר האחרון.

כך בעבר, כך בעתיד: איש לא יבוא למי שאימתו עם ישראל, אם לא יידע מראש כי ישראל מוכנה להחזיר את השטחים תמורת שלום. כולם.

בגין פעל כפי שפעל מפני שרצה בשלום עם מצריים. הוא רצה מראש ב"שלום נפרד", כדי לרכוז את עיקר המאמץ הלאומי במילחמה בפלסטינים. הוא האמין שמכר את סיני תמורת הגדה והרצועה. הוא לא רצה ב"שלום הגרול", השלום הכרוך בהחזרת השטחים תמורת שלום שלם.

בכך נבדל מעוז וייצמן, בן קיצוני עד לפי גי 12 שנה, ששמע את משק כנפי ההיסטוריה ורצה לטוס עימה.

סאדאת רצה בכרית עם ארצות־הברית, כדי להקל על הבעייה הכלכלית הנוראה של מצריים. הוא שגא את הסובייטים. השלום עם ישראל היה אצלו חלק מתפיסה רחבה יותר. הוא העביר את מצריים מן המחנה הסובייטי אל המחנה האמריקאי.

כל האינטרסים האלה מילאו תפקיד במעשה ההיסטורי. אך המעשה עצמו היה חשוב מכל האינטרסים האלה. מבחינה רחנית ומעשית, היתה למעשה תנופה משל עצמו.

לפני 12 שנה היה קשה להאמין כי אחרי פריצת־דרך אדירה כזאת, תיסגר ישראל שוב כמו צב בשיריונו. 12 שנה אחרי־מעשה עסקה ישראל במילחמה עכורה וחסרת־תוחלת באוכלוסייה כבושה ומתקוממת. הסכם קמפ־דייוויד נשאר נייר מת. פיתרון הבעייה העיקרית — הבעייה הפלסטינית — רחוק כפי שהיה.

יש שאלות של "אילו". מה היה קורה אילו נענה אש"ף ליוזמת סאדאת, אילו עלה על מרכבתו וניצל את התנופה כדי להגיע תחילה לאוטונומיה, ומשם למדינה פלסטינית? עיצאם אל־סאדאת רצה בכך. קולו לא נשמע. יאסר ערפאת נטה בכיוון זה במשך יום־יומיים — וביומיים אלה היה קרוב יותר להרחק מכפי שהיה איפעם לפני ואחרי כן. המחנה הפלסטיני לא היה מוכן לזה, ועל סף דאת עצמו רובצת לא מעט מן האשמה לכך. הוא הפתיע את אש"ף, לא התייעץ עימו, וגם לאחר מכן התייחס אל הפלסטינים כאל קרוב־בימישפה עניים, החייכים לציות לו.

אבל האשמה העיקרית לקיפאון רובצת על מנתם בגין. הוא לא השיג שלום כולל, מפני שלא רצה בשלום כולל. הוא היה מוכן להחזיר את כל סיני, שלא היתה בעיניו "ארץ־ישר" אל, כדי לשמור כל שעל של אדמת ארץ־ישר ראל המנדטורית.

כאשר נפתחו שערי־שימים, מניחם בגין סגר אותם. הוא הפתק ב"שלום הקמין", והקים קיר־ברזל נגד "השלום הגרול".

כמו סאדאת, כמו ערפאת, כמו כל גיבורי העלילה הוא פעל במיסגרת אופיו, תפיסתו, מיגבלותיו ונתוניו הפוליטיים.

התוצאה נראית עתה ברחובות עזה, חברון ושכם.

במדיונה

העם

הלב הנמהר

הידיעה יכלה להאיר את ישראל באור אחר. אך המעשה היפה שקע בבין של קטטה פנימית.

זה נראה כמו חלומו של איש־הסברה. ליבו של חייל, שנהרג בפיגוע פלסטיני, הושתל בגופו של פלסטיני חולה, תושב ירושלים המזרחית, אחד ממוקדי האינתיפאדה. בני מישפחת תנא חאדר מקבל־הלב, מדיים, כשרמעות בעיניהם, למישפחת תורם־הלב.

שם החייל המת, בעל־הלב, הוא טראום, שפירוש, בגרמנית, חלום. רבבות התועמלנים של ישראל ברחבי תבל יכלו להפוך ידיעה זו לסנסציה עולמית. במקום הישראלי המכוער, המצטייר בידיעות על חיילים המכים נשים והיורים בילדים, מצטייר בה הישראלי היפה, ההומאני, מציל־החיים בחלוק הלבן. אבל זה לא קרה.

מי הדליף? מייד עם היוודע הפרטים, החל בישראל ייבוח על ההרלפה. מי הדליף את הידיעה? האם היתה זאת מעילה באמוץ? אם כן, מי אשם? האם פעלו רופאים או עסקנים של בית־חולים לשם השגת פירוטת וזלה למוסר שלהם? הוויכוח כולו מוזר במיקצת. אין מעשה נאצל יותר מאשר החלטתם של בני־מישפחה

אחרי ניתוח, על־חושמו

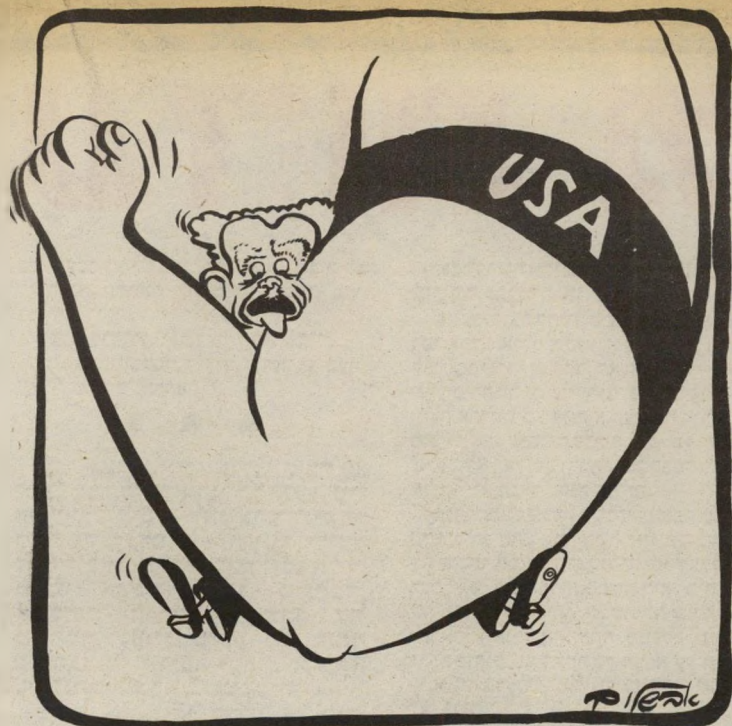
מושתל חאדר חלום

לתרום את איברי יקירם המת לשם הצלת חיים. מדוע צריכים להסתיר החלטה כזאת, כאילו היה זה מעשה שיש להתבייש בו? אך נראה כי בתחום זה פועלים רגשות עזים, ולא תמיד רציונליים. אשתו של החייל זאב טראום, עולה מארצות־הברית, שהוכיחה גדלות־נפש כאשר הסכימה שעתה הקשה ביותר להשתלת הלב, רצתה בשמירת פרטיה תה. מאחר שזה הובטח לה, היתה ההרלפה בגדר שערוריה.

לא כן מעשה כליהתיקשורת, שפירסמו את הידיעה כהרחבה. במיקרה מסויים זה היה בהשתלה עניין ציבורי ברור, ומן הראוי היה לתת לה פירסום.

הישראלי המבוער. נדמה שלא עניין ההרלפה גרם לאי־נחת ציבורית. יתכן כי ישראלים רבים חושבים, בסתר ליבם, כי עצם השתלתו של לב יהודי בגוף פלסטיני אינו מעשה טוב. יתכן כי המערכת הפוליטית כולה חשה שאין זה מעשה הר מאניטרי יפה, שיש להתפאר בו, אלא משו מביש, שלא כראי לדבר עליו. יתכן שפועלים כאן רגשות אירציונליים סתומים, המשבשים את השיקול הסביר.

כך או כך, ישראל לא ניצלה את המעשה לצורכי תעמולה. היא שקעה בוויכוח בין בתי החולים, משרד־הבריאות וכלי־התיקשורת. ישראל, כך נדמה, מעדיפה להיראות כמכור ערת, ובלבד שלא ייחסו לה, חס וחלילה, מעשה יפה.

הידוק יחסים

האינתיפאדה

המתחים

כראי יותר להיות יניבור לאומי מאשר סתם פושע נתעב

כאשר ביצע מוחמד חלבי, לפי החשד, שיבעה מעשי־רצח בשני מקומות בתל־אביב וביפו, לא היה ספק לגבי מהות הפשע. חלבי היה ידוע כמשתתף־פעולה עם הש"ב, והש"ב הוא שראג להשיג לו היתר לגור בתל־אביב. הוא גם עסק בסמים ובזנות. רוב קורבנותיו, יהודים וערבים, היו קשורים גם הם לעיסקי סמים וזנות.

השנוע נלכד האיש בן ה־32. הוא הציג את עצמו כגיבור לאומי. לדבריו חזר בתשובה ופעל בשליחות החמאס — תנועת־ההתנגדות האיסלאמית.

המיסטררה התייחסה להודעה זו כבולזל. מניעיו היו ברורים: יותר נעים להיות גיבור לאומי מאשר פושע פלילי שפל. בייחוד כאי שר חלבי עשוי לבלות את שארית חייו בכלא.

אחרי ניתוח

נאשם חלבי מתחזה

בקירבת אסירים ביטחוניים, העלולים לראות בו בוגד ומשתתף־פעולה. אולם בימיו הישראלי גם פושע נתעב כזה רצוי. דוברי הימין עטו על חלבי כמצאי שלל רב. הרוצח המנוון היה מכשיר אידיאלי כדי לתאר את רבנות לוחמי־האינתיפאדה כפושעים פליליים אכזריים.

בעל צלישו. כאשר מבוצעים פשעים על־ידי ערבים בשטח ישראל, הגבול בין פלוי לפוליטי מטושטש. לי ופוליטי מטושטש. כך למד השבוע מנפרד כץ, מלך־המיס

עדות הכינלאומי, בעל רשת־רמיו בארץ. כיום הראשון בשעה 10.30 בערב יצא כץ עם אשתו, סילבי, ילדת־צרפת, ממלון היר"טון, אחרי ארוחה שעלתה לו 300 ש"ח. הם נכנסו למכוניתם ההדרוה, שחנתה ליד המדי־רכה לפני המלון, השביעית מרלת־הבניין המפואר.

אחרי שיסבו במקומותיהם, ניגש לפתע

ציון צפירה, העולם הזה

מותקף בין ואשתו מאצ'ו

אדם לסילבי וניסה לגרור אותה מהמכונית. נראה כי רצה לשדוד את ארנקה.

מנפרד כץ אינו טיפוס המסתכל במחזה כזה באפס־מעשה. כילד ברח עם מישפחתו מגרמניה הנאצית בעיצומה של מילחמת־העולם, ברכבת האחרונה שעברה את הגבול לברית־המועצות, לפני ההתקפה הנאצית עליה. המישפחה הגיעה לאקוואדור, ושם גדל מנפרד באווירה של מאצ'ו דרום־אמריקאי. בשנות ה־50 בא לארץ וזכה בצל"ש על אר־מץ־לבו באחת מפעולות־התגמול ברצועת־עזה.

לא לנפח. כץ רף אחרי התוקף הבורד, שכרח לתוך גן־העצמאות. שם המתינו לו שני תברים. כץ נאבק אתם, הם היכו אותו קשות בכל חלקי־גופו. בהתכתשות זו איכר מנפרד שתי שיניים.

כץ לא הירפה והמשיך לדרוף אחריהם. הם ברחו מהגן, וברחוב תפס מנפרד כץ שניים מהם, בעזרת עורכי־דין־שבים. התברר שהם ערבים, אורחי־ישראל, מהעיררה אוס־אל־פחם.

לכך היה ברור שזהו פשע פלילי רגיל. זה יכול לקרות גם בבוגוטה ובניו־יורק, אמר. אני לא רוצה שינפחו את זה ויתנו לזה היבט לאומני.

אבל זה לא עזר. כבר למחרת היום הסתמכו אנשי־הימין על מיקרה זה כעל הוכחה נוספת לצורך לסגור את העיר לפני כל הערבים, גם אורחי־המדינה. כפי שאמר לפני כן הרבעם (גנדי) זאבי: "דרושה הפרדה"